

آیا می شود کار را به خانم‌ها سپرد؟

چه بخواهیم و چه نخواهیم، عمدۀ نویسنده‌گان ادبیات دفاع مقدس خانم‌هاستند. این ظرفیتی است که می‌تواند یک آسیب‌های تلقی شود. گاهی این بحث مطرح است که آیا خانم‌ها می‌توانند از عهدۀ ثبت خاطرات رزمی و جنگی بربایند و بنویسند؟ آیا می‌شود اعتماد کرد و کار را به خانم‌ها سپرد؟ در حوزه روابط انسانی، خاطرات شخصی و عاطفی خانم‌ها نشان داده‌اند که به خوبی کار را انجام می‌دهند و ماتکاب‌های موفق زیادی دارند. حوزه داریم و نویسنده‌گان خانم موفق هستند. اما در حوزه جنگ جواب این سوال یک کلمه نیست. با توجه به تجربیات خودم می‌گویم در این حوزه دو دسته نویسنده داریم.

نویسنده‌گانی که بستر، آمادگی و استعداد حوزه نگارش رزم را ندارند و نویسنده‌گانی که با توجه به تحقیقات، تمرینات و مطالعات شان این ظرفیت را دارند.

در نشر ۲۷ بعثت نویسنده‌گان زیادی داریم که به خوبی از عهدۀ جنگ نویسی برآمدند. برخی از نویسنده‌گان خانم نیز بدون مطالعه وارد این حوزه شده‌اند و از پیش بستر و آمادگی را ندارند.

مسئله‌مهم بعدی فراهم آوردن و بستریازی شرایط این اتفاق در انتشارات است. مانویسنده‌گانی داریم که شاید در جنگ نویسی توانایی زیادی نداشته باشد ولی بستریایی در انتشارات فراهم شده از قبیل کمک‌های اطلاعاتی و ارتباط با عزیزانی که در جنگ و آن عملیات‌ها حضور داشتند تا عزیزان چهره به چهره با هرکسی که در این حوزه صحبتی دارد گفت و گو کنند و این اتفاق مهمی است. اینجاست که اتفاق تربیت و ارتقای مدد. در حوزه ادبیات دفاع مقدس با همه توانایی‌ها، فرصت‌ها و ظرفیت‌هایی که وجود دارد حتماً چار آسیب‌هستیم. یکی از آسیب‌هانواع مواجهه تکراری ما با موضوع جنگ است. کتاب خاطرات آقای بهشتی به عنوان فرمانده مخابرات لشکر ۲۷ تکرار آن اشتباہ را می‌شکد.

ما در حوزه ادبیات دفاع مقدس به روایت‌هایی از این دست احتیاج داریم تا از سکه رایج و تکراری این حوزه فاصله بگیریم که روایت زمن‌دهه‌ی یگان‌های پیاده است. چه بسیجی و چه فرمانده که متأسفانه کمتر به رسته‌های غیر از پیاده پرداخته‌ایم.

در حالی که مخابرات ماجرایی برای خودش دارد و بیسیم چی یک قصه است. این که چطور بیسیم چی جنگ را و فرماندهان را چطور می‌بیند؟ آدم‌های دیگر آن نگاه را نخواهند داشت و آنها نمی‌توانند آن طور ببینند. من این نوید را به مخاطبان حوزه ادبیات دفاع مقدس و تاریخ جنگ می‌دهم که در حوزه یگان‌نگاری به زودی جلد اول تاریخچه مخابرات لشکر ۲۷ را به قلم آقای دکتر یحیی نیازی به چاپ برسانیم. این کار اولین نمونه‌ای از یگان‌نگاری در حوزه مخابرات است.

یکی از بترین جاها که می‌شود خواندن را در آن ترویج داد «زندان» است!

غیرت در خون‌شان بالازد

اجبار حاصل شده و وقتی ذهنی از تشویش هاره‌اشود، آماده شده که فهمیدن را ممزمه کند و شما سینه سوخته‌های حبس‌کشیده بهتر می‌دانید که «دانستن، هزار مرتبه بهتر از زندانست است هر دانستنی و هرندانستنی در هر میزان و سطح که منظور نظر باشد!» و تجربه حضور مکرر در بین زندانی‌ها به من امتحنه که با این آدم‌ها که بارها به ته خط رسیده‌اند و مزه تلخ حبس را فهمیده‌اند، زبان موعظه و نصیحت و تبریک و تسلیت‌هایی که در سایر جلسات ابراز می‌شود، کلید نیست و هر حرف و هر کتاب و هر هدیه‌ای که برایشان می‌بری، باید ترجیمه شده به زبان و مرام و مسلک سینه سوختگان! باشد که موثر افتاد و آن برش از کتاب را برایشان خواندم که راوی می‌گوید: «مرض گال روی بوست مان پخش شد و دکتر آمد و نسخه پیچید که هر روز می‌باشد، پنج ساعت لخت و عور جلوی آفتاب دراز بکشید و با نامرده تمام پرسید: سید! اگر می‌دانستی می‌آیی جنگ و اسیر می‌شوی و کارت به جایی می‌رسد که مجبور شوی لخت شوی جلوی ما، باز هم داوطلب می‌شدی بروی در جیش خمینی؟» و اینجاست که غیرت ایرانی را عیان می‌کند و ضربه را به زندنه برمی‌گرداند و او مجبور می‌شود کنار تجویزی که به اسیران گال‌گرفته ایرانی کرد، به نگهبان‌های عراقی بسپارد که در آن ساعت، در حیاط زندان آفتابی نشوند و این یعنی «ایرانی اگر اسیر هم باشد، لوطی است و مرام، حرف اول و سکه رایج است و کسی پشت غیرت ایرانی را نتوانسته و نمی‌تواند زمین بزند» و به نظرم در خشان ترین بخش جلسه‌های فراز آخر بود که برایشان از روی کتاب خواندم و هیجان غیرواره در خون‌شان بالازد. قرار بعدی را گذاشتیم برای ماه بعد باز با کتابی که در فضای زندان و حبس ساخته شده است.

سرپند بازدیدی که یک سال پیش، وقتی جزئی از مقامات بودم و سری توی سرها، سر از زندان درآوردم به بازدید! و فهم این معنی که یکی از بهترین جاها که می‌شود کتاب را خواندن را در آن ترویج داد بی آن که نیازی به کارعلی حده باشد، زندان است. ۲-۳ جلسه رفته‌یم زندان و برای جلسات کتابی زندان در همین قفسه نوشتم و کارتا آنچایی‌شوفت که خیرینی از خراسان و هوازو بزید پیدا شدند که صدقه کتاب دادند به کتابخانه زندان خوی!

و اندکی این مثنوی تاخیر شد و همت زندان رفتن مان هی پشت در ماند تا آن که هفته‌ی پیش، بعد از طی فرایند‌های لازمی که عبور از قفل اول و دوم زندان برای هرکسی در هر مقام و پوششی دارد، عزم زندان کردیم. ومن آن‌قدر از زندان برای همکاران گفته‌ی بودم که روز جلسه ریسه شدن‌دشت سرمن که ما هم می‌آییم و نه که آمده بودند پایی حرفا‌های من بنشینند که صبح تا غروب می‌نشینند، بل آمده بودند داخل دیوارهای بلند چیده شده از آجر بهمنی زندان خوی را سیاحت کنند و چه سیاحتی!

پایی که جاماند

قرار من و هادی درستی که رئیس کتابخانه‌های عمومی خوی است و کتابخانه مشارکتی زندان، زیر قلم او، این بوداً زاول که همیار زندان رفتی، کتاب مرتبط با زندان و حبس برمی‌بریم و هر چهار نوبت قبلی، به همین قاعده عمل کرده بودیم و برای جلسه ۱۴۰۳ «پایی که جاماند» را سوکارده بودیم برمی‌بریم برای معزی.

پایی که جاماند، خاطرات ایام اسارت سیدناصر حسینی پور است در زندان‌های مخفی عراق که اسارتی از آخرين روزهای جنگ شروع می‌شود و یک پایش را که حین اسارت زخمی بود قطع می‌کند. پای قطع شده، اسم کتاب رامی سازد و عصاهازی زیرینی که جای پا به او می‌دهند، اینار یادداشت‌های مخفی سیدناصر است از روزهای اسارت که به رمز و اختصار نوشته شده بودند تا پس از آزادی به تفصیل، کتاب شوند و این اتفاق در سال ۱۳۹۰ توسط «سوره مهر» محقق شده است شکر خدا. کتابی که نسخه‌ای که مهمان کتابخانه کوچک من است، یکی از هزاراتی نوبت هفدهم چاپش است و تا موروز هی مکرر به چاپ مجدد رسیده است پایی که جاماند.

لذت، بدون گوشی همراه

در حسینیه تمیز و روش زندان بعد از آن که چای اول مان را دور هم با «مدد جوها» - شما بخوانید زندانیان - خودریم، گلو صاف کردم و اولش عندر تقصیر خواستم بایت دیر و دور شدن دیدار و آزو ز کردم نوبت بعدی دیدارمان در کتابخانه عمومی ۱۴ خرداد باشد. بیرون از زندان یعنی آزوی خلاصی برای مددجویان محترم و به مقدمه گفتم که دوجاده عالم تکنولوژی و رسانه‌زدۀ امروز، از شر موبایل خلاصیم؛ یکی در طیاره حین برواز که عمل آتنی نیست که بخواهی نت داشته باشی و وصل شوی به شبکه‌های می‌انتهای اجتماعی و دوستی در زندان است که همان دم در، گوشی را می‌خواهیم و مهمان و رئیس و همه می‌ستانند و امروز روز، نداشتمن گوشی یعنی برد اجاری و فراغتی که به

نمربدون مرز

تماشگاه گروهی هنرها تجسمی

باعنوان هنربدون مرز در موزه موسیقی تهران برگزار می‌کند

افتتاحیه ۱۶ آذر ماه ۱۴۰۳ | ۲۱ آذر همه روزه مجموعه | ساعت ۱۶ الی ۱۹

آدرس: تهران، میدان تجریش، خیابان شهید دربندی، سه راه تختی، کوچه موزه، پلاک ۹

گالری گردان: لیلا شاهنگرین | leilaartgroup | 09353155219

آریتا وحدت دوست

هایه میر محمدی | رضا میربدار و روت

پریسا نوائی | آریتا وحدت دوست

هایه میر محمدی | رضا میربدار و روت

پریسا نوائی | آریتا وحدت دوست

هایه میر محمدی | رضا میربدار و روت

پریسا نوائی | آریتا وحدت دوست

هایه میر محمدی | رضا میربدار و روت

پریسا نوائی | آریتا وحدت دوست

هایه میر محمدی | رضا میربدار و روت

پریسا نوائی | آریتا وحدت دوست

هایه میر محمدی | رضا میربدار و روت

پریسا نوائی | آریتا وحدت دوست

هایه میر محمدی | رضا میربدار و روت

پریسا نوائی | آریتا وحدت دوست

هایه میر محمدی | رضا میربدار و روت

پریسا نوائی | آریتا وحدت دوست

هایه میر محمدی | رضا میربدار و روت

پریسا نوائی | آریتا وحدت دوست

هایه میر محمدی | رضا میربدار و روت

پریسا نوائی | آریتا وحدت دوست

هایه میر محمدی | رضا میربدار و روت

پریسا نوائی | آریتا وحدت دوست

هایه میر محمدی | رضا میربدار و روت

پریسا نوائی | آریتا وحدت دوست

هایه میر محمدی | رضا میربدار و روت

پریسا نوائی | آریتا وحدت دوست

هایه میر محمدی | رضا میربدار و روت

پریسا نوائی | آریتا وحدت دوست

هایه میر محمدی | رضا میربدار و روت

پریسا نوائی | آریتا وحدت دوست

هایه میر محمدی | رضا میربدار و روت

پریسا نوائی | آریتا وحدت دوست

هایه میر محمدی | رضا میربدار و روت

پریسا نوائی | آریتا وحدت دوست

هایه میر محمدی | رضا میربدار و روت

پریسا نوائی | آریتا وحدت دوست

هایه میر محمدی | رضا میربدار و روت

پریسا نوائی | آریتا وحدت دوست

هایه میر محمدی | رضا میربدار و روت

پریسا نوائی | آریتا وحدت دوست

هایه میر محمدی | رضا میربدار و روت

پریسا نوائی | آریتا وحدت دوست

هایه میر محمدی | رضا میربدار و روت

پریسا نوائی | آریتا وحدت دوست

هایه میر محمدی | رضا میربدار و روت

پریسا نوائی | آریتا وحدت دوست

هایه میر محمدی | رضا میربدار و روت

پریسا نوائی | آریتا وحدت دوست

هایه میر محمدی | رضا میربدار و روت

پریسا نوائی | آریتا وحدت دوست

هایه میر محمدی | رضا میربدار و روت

پریسا نوائی | آریتا وحدت دوست

هایه میر محمدی | رضا میربدار و روت

پریسا نوائی | آریتا وحدت دوست

هایه میر محمدی | رضا میربدار و روت

پریسا نوائی | آریتا وحدت دوست

هایه میر محمدی | رضا میربدار و روت

پریسا نوائی | آریتا وحدت دوست

هایه میر محمدی | رضا میربدار و روت

پریسا نوائی | آریتا وحدت دوست

هایه میر محمدی | رضا میربدار و روت

پریسا نوائی | آریتا وحدت دوست

هایه میر محمدی | رضا میربدار و روت

پریسا نوائی | آریتا وحدت دوست

هایه میر محمدی | رضا میربدار و روت

پریسا نوائی | آریتا وحدت دوست

هایه میر محمدی | رضا میربدار و روت

پریسا نوائی | آریتا وحدت دوست

هایه میر محمدی | رضا میربدار و روت

پریسا نوائی | آریتا وحدت دوست

هایه میر محمدی | رضا میربدار و روت

پریسا نوائی | آریتا وحدت دوست

هایه میر محمدی | رضا میربدار و روت

پریسا نوائی | آریتا وحدت دوست

هایه میر محمدی | رضا میربدار و روت

پریسا نوائی | آریتا وحدت دوست

هایه میر محمدی | رضا میربدار و روت

پریسا نوائی | آریتا وحدت دوست

هایه میر محمدی | رضا میربدار و روت

پریسا نوائی | آریتا وحدت دوست

هایه میر محمدی | رضا میربدار و روت

پریسا نوائی | آریتا وحدت دوست</p